

«Πόσο μεγάλο ύψος, πού δέν μπορεί νά μετρηθεί!

Πόσο φρικτό μυστήριο, πού υπερβαίνει

τή δύναμη τοῦ νοῦ!».

ἅγιος Θεόδωρος Στουδίτης

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ β' Γυμνασίου

Πίστη και Εμπιστοσύνη - «ΑΝΑΣΤΑΣΗ»

Χρύσα Ψύρρα
Θεολόγος, ΠΕ οι

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ ΠΙΣΤΗ - ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ

Η λέξη **πίστη**, στη συνείδηση των περισσότερων, αρχικά σημαίνει ότι αποδέχομαι κάτι, ακόμη και αν δεν το καταλαβαίνω. Υποτάσσομαι σε μια αυθεντία, όχι απαραίτητα θρησκευτική, αλλά και ιδεολογική ή πολιτική. Αντικείμενο της πίστης είναι συγκεκριμένα πρόσωπα, που καλείσαι να τα εμπιστευθείς στα πλαίσια μιας άμεσης εμπειρικής σχέσης. Εάν πιστεύεις στο πρόσωπο του Θεού, τον πιστεύεις γιατί σου γεννάει **εμπιστοσύνη**. Όπως πιστεύω και με έναν καλλιτέχνη, που ποτέ δε γνώρισα, το έργο του γεννάει μέσα μου εμπιστοσύνη και θαυμασμό για το πρόσωπό του. Η σχέση μπορεί να είναι άμεση ή έμμεση. Υπάρχουν βεβαίως **βαθμίδες στην πίστη**. Ξεκινάει με την **εμπιστοσύνη στη φήμη** ενός προσώπου, προχωρεί στη **γνωριμία** με το έργο του και γίνεται άμεση **βεβαιότητα**. Από απλή εμπιστοσύνη μεταμορφώνεται σε απόλυτη παράδοση του εαυτού μας, μας λέει ο Χρήστος Γιανναράς.

Τώρα στα δικά μας. Ας θυμηθούμε το κείμενο του βιβλίου, σελ. 63

Η πέτρα είχε κυλήσει από τον τόπο της, Μκ 16, 1-8

«Όταν πέρασε το Σάββατο, η Μαρία η Μαγδαληνή και η Μαρία η μητέρα του Ιακώβου, και η Σαλώμη, αγόρασαν αρώματα, για να πάνε ν' αλείψουν το σώμα του Ιησού. Ήρθαν στο μνήμα πολύ πρωί την επομένη του Σαββάτου, μόλις ανέτειλε ο ήλιος. Κι έλεγαν μεταξύ τους: «Ποιος θα μας κυλήσει την πέτρα από την είσοδο του μνήματος;» Γιατί ήταν πάρα πολύ μεγάλη. Μόλις όμως κοίταξαν προς τα 'κει, παρατήρησαν ότι η πέτρα είχε κυλήσει από τον τόπο της. Μόλις μπήκαν στο μνήμα, είδαν ένα νεαρό με λευκή στολή να κάθεται στα δεξιά, και τρόμαξαν. Αυτός όμως τους είπε: «Μην τρομάζετε. Ψάχνετε για τον Ιησού από τη Ναζαρέτ, το σταυρωμένο. **Αναστήθηκε**. Δεν είναι εδώ. Να και το μέρος όπου τον είχαν βάλει. Πηγαίνετε τώρα και πείτε στους μαθητές του και στον Πέτρο: πηγαίνει πριν από σας στη Γαλιλαία και σας περιμένει· εκεί θα τον δείτε, όπως σας το είπε». Οι γυναίκες βγήκαν κι έφυγαν από το μνήμα γεμάτες τρόμο και δέος· δεν είπαν όμως τίποτα σε κανέναν, γιατί ήταν φοβισμένες.»

Η προσωπική σας δουλειά για το σπίτι -

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1^η Κεντρικό θέμα η Ανάσταση του Κυρίου.

Θα ήθελα να σχολιάσετε τη φράση του κειμένου που έχω υπογραμμίσει.

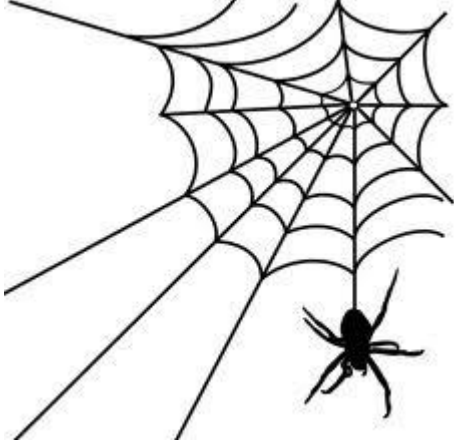
Οι μαθήτριες του Ιησού δείχνουν να μην έχουν πιστέψει τον νεαρό με τη λευκή στολή;

2^η Πόσο εύκολα ή δύσκολα χάνετε την πίστη-εμπιστοσύνη σας (στο Θεό, στον εαυτό σας, στους άλλους);

3^η Να βρείτε αγιογραφικές εικόνες με θέμα την Ανάσταση

Παρακάτω σας δίνω (για ανάγνωση και μόνο, εάν θέλετε) ένα ωραίο κείμενο σχετικό με την πίστη και link με την 3D animation συγκινητική μικρού μήκους ταινία που αξίζει να δείτε με τους γονείς σας, <https://www.youtube.com/watch?v=WL4mzGqQYo> "One Small Step" που πραγματεύεται με τους οικογενειακούς δεσμούς και την αέναη επιδίωξη πραγματοποίησης των ονείρων μας.

Με τον ιστό της αράχνης

Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκόσμιου Πολέμου ένας στρατιώτης έχασε τη μονάδα του μέσα στον χαμό των εκρήξεων και των πυροβόλων. Έψαξε για τους συμπολεμιστές του αλλά προς μεγάλη του θλίψη δεν μπόρεσε να τους βρει. Είχε μείνει μόνος του σ' εκείνο τον τόπο. Άκουγε τους εχθρούς να έρχονται κατά το μέρος του. Απεγνωσμένα έψαχνε για καταφύγιο και κάποια στιγμή το μάτι του έπεσε σε κάποιες σπηλιές στα αντικρινά βράχια. Γρήγορα σκαρφάλωσε και χώθηκε σε μια από αυτές. Παρότι ήταν για την ώρα ασφαλής, διαπίστωσε ότι οι εχθροί δεν θα αργούσαν να σκαρφαλώσουν κι αυτοί, να ψάξουν τις σπηλιές να τον βρουν και να τον σκοτώσουν.

Όση ώρα περίμενε προσευχήθηκε στο Θεό: "Σε παρακαλώ Θεέ μου, αν θέλεις προστάτεψε με. Παρόλα αυτά ό,τι είναι θέλημα σου σε αγαπώ και σε εμπιστεύομαι". Όταν τέλειωσε την προσευχή του ξάπλωσε ήρεμος και άκουγε τους εχθρούς που πλησίαζαν. Σκέφτηκε: "Όπως βλέπω ο Θεός δεν πρόκειται να με βοηθήσει να γλυτώσω αυτή τη φορά". Τότε παρατήρησε μια αράχνη που ξεκίνησε να υφαίνει τον ιστό της στην είσοδο της σπηλιάς. "Χα!" σκέφτηκε, "αυτό που θέλω είναι πέτρες και τούβλα και ο Θεός μου έστειλε μια αράχνη και τον ιστό της. Μα τη πίστη μου ο Θεός έχει χιούμορ!". Καθώς πλησίαζε ο εχθρός, από τη σκοτεινή μεριά της σπηλιάς έβλεπε τους στρατιώτες που εξερευνούσαν την μια σπηλιά ύστερα από την άλλη. Όταν έφτασαν στη δική του ήταν έτοιμος να δώσει την τελευταία του μάχη. Όμως προς μεγάλη του έκπληξη οι στρατιώτες έριξαν μόνο μια ματιά μέσα και συνέχισαν στην επόμενη. Τότε συνειδητοποίησε ότι, με τον ιστό στην είσοδο της σπηλιάς, φαινόταν ότι ήταν κλειστή εδώ και πάρα πολύ καιρό. "Θεέ μου, συγχώρεσε με" είπε ο νεαρός στρατιώτης. "Είχα ξεχάσει ότι ο ιστός της αράχνης είναι πιο δυνατός από ένα τοίχο φτιαγμένο από τούβλα"!

Επιπλέον θεολογικά

Εάν επιθυμείτε να μάθετε το συμβολισμό της εικόνας της Αναστάσεως, διαβάστε το παρακάτω κείμενο.

Οι εικόνες της Αναστάσεως στην Ορθόδοξη Εκκλησία

Η λέξη Ανάσταση ετυμολογικά προέρχεται από το άνιστημι < ανά + ἴστημι που σημαίνει έγερση από τον τάφο. Η Ανάσταση του Χριστού, στην Ορθοδοξία, χαρακτηρίζεται «εορτή εορτών» και «πανήγυρις πανηγύρεων», Πανεορτή, πάντοτε παρούσα σε όλες τις εορτές.

Ο Ρώσος Θεολόγος Παύλος Ευδοκίμωφ σημειώνει επιγραμματικά: «**Η Ανάσταση του Χριστού είναι η νίκη που καταργεί τον θάνατο**». Ο αγώνας μεταξύ θανάτου και ζωής, τόσο καιρό αμφίβολος, τερματίστηκε τώρα με τον οριστικό θρίαμβο της ζωής. Δεν φοβόμαστε πια τον θάνατο. Ο θάνατος δεν μας λυπεί πια, γιατί είναι το πέρασμα στην αληθινή ζωή, της οποίας έχουμε κιάλας την πρόγευση, αφού κάθε Κυριακή είναι αφιερωμένη στην Ανάσταση.

Η Ανάσταση του Χριστού και η ανάσταση των νεκρών είναι διπλή σε μία θεανθρώπινη αλήθεια. Οι νεκροί ανασταίνονται διότι αναστήθηκε ο Χριστός: ο Χριστός αναστήθηκε, γι' αυτό ανασταίνονται οι νεκροί.

Η εικόνα της Αναστάσεως στην Ορθόδοξη Εκκλησία έχει δύο τύπους: Ο ένας είναι η κάθοδος του Χριστού στον Άδη, η «Άδου Κάθοδος» και ο δεύτερος εικονογραφικός τύπος είναι εκείνος που εικονίζει άλλοτε τον Πέτρο και τον Ιωάννη στο κενό Μνημείο και άλλοτε τον

1. 2. 3.

άγγελο που 1.«επί τον λίθο καθήμενος» εμφανίστηκε στις Μυροφόρες. Αργότερα η εικόνα της Αναστάσεως του τύπου αυτού εμπλουτίστηκε με τις σκηνές της εμφάνισης του Χριστού στη Μαρία Μαγδαληνή (το 2.«Μη μου άπτου») και στις δύο Μαρίες (το 3.«Χαίρε των Μυροφόρων»), οι οποίες γονατιστές προσκύνησαν τον Αναστηθέντα Χριστό.

Περιγραφή της εικόνας του εξώφυλλου

Στη βάση της εικόνας, ανάμεσα σε απότομους βράχους ανοίγεται μια σκοτεινή άβυσσος. Διακρίνουμε τις μαρμαρίνες σαρκοφάγους, τις πύλες της κολάσεως με τις σκόρπιες κλειδαριές, καρφιά και κλείθρα, καθώς και τις μορφές του **Σατανά** και του **Άδη**. Κάτω από τις πύλες του Άδη που έσπασε ο **Χριστός** απεικονίζεται μέσα σε ένα μαύρο χάσμα ένας γέρος αναμαλλιασμένος ή και γυμνός, δεμένος με αλυσίδες και έντρομος, ο οποίος είναι ο θάνατος ή ο Σατανάς. Αυτά είναι τα «κατώτατα της γης», τα «ταμεία του Άδου» όπου κατέβηκε ο Κύριος για να κηρύξει τη σωτηρία. Ο Άδης, λοιπόν, είναι ιδεατός χώρος, μεταφυσικός, κι όμως άπτος χάρη στις ρεαλιστικές υπομνήσεις των συμβόλων του.

Πάνω από το σπήλαιο, στο κέντρο της εικόνας, προβάλλει ο νικητής του θανάτου, ο Χριστός – κεραυνός, με εμφανή στα χέρια και στα πόδια Του τα σημάδια της Σταύρωσης, λάμποντας από το άκτιστο φως. Η όψη του προσώπου Του είναι αυστηρή αλλά με έκφραση φιλόνητο, δηλαδή, στην εικόνα διακρίνεται το στοργικό Του βλέμμα για τον άνθρωπο. Ο Χριστός κατεβαίνει μέσα στον (εσωτερικό) Άδη κάθε ανθρώπου, εισέρχεται μέσα στην απελπισία του για να τον ανασύρει από αυτό το βασανιστικό μαρτύριο της απελπισίας, της φθοράς και μοναξιάς του και να τον κάνει να κοινωνήσει μαζί του. Η ωσειδής δόξα ή ο φωτεινός κύκλος που περιβάλλει τον Χριστό, δείχνει τη θεότητα Του.

Η ψυχή Του αν και χωρίστηκε με το θάνατο από το σώμα Του, εξακολουθεί και είναι ενωμένη με τη θεία υπόσταση. Τα ενδύματα Του (βασιλικά) είναι από μια υπερφυσική λευκότητα και αναφέρονται στα χρώματα του **Θαβώρ** (=Το Όρος που έγινε η Μεταμόρφωση του Χριστού), αλλού, σε άλλες εικόνες, αυτό είναι κίτρινο επίχρυσο, και σκεπασμένα με επίβλημα, με χρυσές ακτίνες.

Με μία δυνατή κίνηση των χεριών (πιάνοντας από τους καρπούς) αρπάζει όλο ζωντανά τον **Αδάμ** και την **Εύα** ταραγμένους για να τους οδηγήσει στην Έξοδο. Αισθάνονται αγωνία και ικανοποίηση, διότι ήλθε η ώρα μετά από τόσους αιώνες, η ώρα της λύτρωσης από τα δεσμά του Άδη, όπου καταδικάστηκαν για τη πτώση τους. Ο Αδάμ, παρίσταται ως γέρος, τα πλούσια λευκά μακριά μαλλιά του ακουμπούν στους ώμους του και το πρόσωπο του είναι άγριο και σκληρό. Ο χιτώνας του είναι υπόλευκος με σκιάσεις ιώδους χρώματος και το ιμάτιό του πάλι υπόλευκο με πράσινες σκιάσεις. Η Εύα, παρουσιάζεται και αυτή ηλικιωμένη, ασπρόμαλλη, τυλιγμένη στο υπόλευκο χιτώνα και κεκρύφαλο, ενώ το ιμάτιο που καλύπτει το αριστερό της χέρι, είναι σε έντονο κόκκινο χρώμα. Τα σώματά και τα χέρια τους εγείρουν προς τον Χριστό σε στάση παράκλησης. Η Ανάσταση των πρωτόπλαστων γίνεται από σαρκοφάγους. Αυτό σημαίνει ότι, ο Αδάμ και η Εύα σηκώνονται μέσα από σαρκοφάγους που σχεδιάζονται δεξιά και αριστερά του Χριστού και όπως παρατηρούμε, βρίσκονται μεταξύ τους απέναντι.

Πίσω από τον Αδάμ στέκεται ο **Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος**, ο οποίος ευλογεί με το δεξί χέρι ενώ στο αριστερό κρατά τυλιγμένο ειλητό (λινό ύφασμα). Ο Άγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος ήταν εκείνος που και πάλι είχε προετοιμάσει το δρόμο για το κήρυγμα του Χριστού στον Άδη, γι' αυτό και η εικονογράφηση του είναι απαραίτητη. Επιπροσθέτως, πίσω από τον Αδάμ στέκονται και οι βασιλείς του Ισραήλ **Δαβίδ** και **Σολομών**. Ο βασιλιάς Δαβίδ φορά στέμμα, κόκκινο χιτώνα και σκούρο μπλε ιμάτιο που καλύπτει τα προτεταμένα χέρια του. Παρόμοια βασιλικά ενδύματα φορά και ο προφητάναξ Σολομών, σε αντίθετους χρωματισμούς από εκείνα του πατέρα του, δηλαδή σκούρο μπλε χιτώνα και κόκκινο ιμάτιο. Στον κάμπο της παράστασης, πίσω από τις ομάδες των δικαίων στα δεξιά και τα αριστερά, διακρίνονται ορεινοί όγκοι. Στην άλλη πλευρά της παράστασης, πίσω από την Εύα, ακολουθεί ο **Αβελ**, ο δίκαιος από τους απογόνους των πρωτοπλάστων που προσέφερε ευάρεστη θυσία στο Θεό. Κατόπιν ακολουθούν και άλλοι δίκαιοι άνδρες της Παλαιάς Διαθήκης, οι οποίοι μαζί τους σαστισμένοι και έκπληκτοι παρακολουθούν την θριαμβευτική είσοδο του Λυτρωτή Χριστού στον κόσμο του Άδη. Όλοι αναγνωρίζουν τον Σωτήρα και τον εκφράζουν με τις χειρονομίες τους και τις στάσεις τους.

<https://www.pemptousia.gr/2017/04/i-ikones-tis-anastaseos-stin-orthodoxi-ekklisia/>

<http://www.diakonima.gr/2014/04/28/η-εορμηνεία-της-εικόνας-της-αναστάσεως-2/>

<http://www.imaik.gr/?p=8287>

<https://anthologio.wordpress.com/2016/04/29/%CE%AC-%CE%AE-%CE%AC-%CE%AC/>

Να είστε πολύ καλά!!